

ใบความรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ศัพท์บัญญัติ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง กรองคำนำจิต
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง เรียนรู้ผ่านการละคร (๕)
รายวิชา ภาษาไทย ๕ รหัสวิชา ท ๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ศัพท์บัญญัติ คือ คำที่คิดขึ้นเพื่อใช้แทนคำภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำศัพท์ทางวิชาการ ภาษาอังกฤษซึ่งรับมาใช้ในภาษาไทยพร้อมกับการรับวิทยาการและความเจริญด้านวิชาการต่างๆ ส่วนมากเป็นศัพท์บัญญัติที่นักวิชาการแต่ละสาขาคิดขึ้น โดยมีคณะกรรมการของราชบัณฑิตยสถานรับรอง

หลักการบัญญัติศัพท์

๑. ใช้คำไทยที่มีความหมายตรงกันมาแทน

ตัวอย่าง กรดน้ำส้ม	เป็นศัพท์ที่บัญญัติขึ้นเพื่อใช้แทนคำภาษาอังกฤษว่า	acetic acid
ก๊าซไข่เน่า	”	hydrogen sulfide
ฝนกรด	”	acid rain

๒. นำคำภาษาบาลี-สันสกฤตมาใช้แทน

ตัวอย่าง พหูพจน์	เป็นศัพท์ที่บัญญัติขึ้นเพื่อใช้แทนคำภาษาอังกฤษว่า	plural
สิทธิ	”	right
อวกาศ	”	space

๓. นำคำภาษาบาลี-สันสกฤตมาสร้างตามกฎการสร้างคำแบบสมาส

ตัวอย่าง กัมมันตรังสี	เป็นศัพท์ที่บัญญัติขึ้นเพื่อใช้แทนคำภาษาอังกฤษว่า	radioactive
บรรยากาศ	”	atmosphere
ธรณีวิทยา	”	geology

หมายเหตุ คำศัพท์ที่ไม่อาจบัญญัติให้ตรงตามความหมายได้ จำเป็นต้องใช้คำภาษาอังกฤษนั้นเป็นคำยืม

เช่น	แคลคูลัส	ยืมมาจากคำภาษาอังกฤษว่า	calculus
	แอลกอฮอล์	”	alcohol
	โครโมโซม	”	chromosome